

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/66/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6724204736
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočíčková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6724204736.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XX, XXX XX C. D., zastúpeného: Advokátska kancelária BUGRI s. r. o., so sídlom Námestie SNP 14/23, 960 01 Zvolen, IČO: 56 434 995, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.262,56 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 6C/54/2024-294 zo dňa 05.05.2025, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 5.262,56 Eur, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.). O trovách konania okresný súd rozhodol tak, že žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške náhrady (výrok II.).

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobou podanou voči žalovanému sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal zaplatenia sumy 5.262,56 Eur, a to titulom náhrady škody uplatnenej vo forme náhrady nemajetkovej ujmy (spôsobenej porušením práva Európskej únie, konkrétne porušením Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času - ďalej „Smernica 2003/88/ES“ alebo „Smernica“ - ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná, resp. nebola v časti implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky).

1.2 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že na základe obsahu podaného žalobného návrhu, písomných vyjadrení právnych zástupcov strán sporu, výpovede žalobcu a nasledovných listinných dôkazov: plnej moci zo dňa 26.11.2024, poverenia Ministerstva vnútra SR zo dňa 04.09.2024, rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici č. 34 zo dňa 26.01.2021, rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici č. 169 zo dňa 29.11.2022, oznámenia o výške a zložení platu žalobcu zo dňa 31.01.2023 č. CPBB-OP-2023/000732-264, prehľadných tabuliek príjmu žalobcu za žalované obdobie, obsahujúcich fond pracovného času a celkový počet hodín odslúženej služobnej pohotovosti žalobcom,

mesačných výpisov plánu služieb z dochádzkového systému SAP, Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003, rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Günter Fuß, ako aj ďalších listinných dôkazov zistil nasledovný skutkový stav: Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru. Štátnu službu vykonáva v služobnej hodnosti nadrotmajster, vo funkcii hasič-záchranár, v čate C na hasičskej stanici v meste Zvolen, ktorá patrí do územného obvodu okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru vo Zvolene. Žalobca pripojil ku žalobe rozhodnutie riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici č. 34 zo dňa 26.01.2021, ktorým bol vymenovaný do prípravnej štátnej služby ako príslušník čakateľ a tiež rozhodnutie riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici č. 169 zo dňa 29.11.2022, ktorým riaditeľ Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici vymenoval žalobcu dňom 17.11.2022 do stálej štátnej služby. Služobný (pracovný) čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý nerovnomerne (§ 86 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore-ďalej ako „zákon č. 315/2001 Z. z.“ alebo „Zákon o hasičskom a záchrannom zbore“) a to tým spôsobom, že pracovná zmena sa skladá z výkonu služby, po ktorom nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku v zmysle § 92 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore. Pracovná zmena hasiča sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti v pomere 17/7; s účinnosťou od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín služobnej pohotovosti v pomere 16/8. Z uvedeného vyplýva, že v rámci jednej pracovnej zmeny strávi hasič na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín. Okrem určenej pohotovosti, ktorú žalobca odpracuje počas každej pracovnej zmeny, mu ako hasičovi môže byť - a aj pravidelne býva - nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času, a to v zmysle § 92 ods. 2 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, a to napr. v prípade, ak je potrebné zabezpečiť personálnu obsadenosť v mieste výkonu služby v dôsledku absencie niektorého z kolegov, pri rozsiahlych požiaroch, živelných pohromách, eventuálne pri iných udalostiach vyžadujúcich zvýšený počet hasičov. Obe služobné pohotovosti, tak určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ako aj nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, sa nezapočítavajú do služobného (pracovného) času hasiča a výkon služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja, v deň štátneho sviatku. Podľa výšky náhrady poskytovanej za výkon pohotovosti, ktorá závisí od toho, či je pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň alebo v deň služobného pokoja, je určená služobná pohotovosť rozlišovaná, resp. označovaná aj ako tzv. 15%-tná pohotovosť a 30 %-tná pohotovosť. Výkon služobnej pohotovosti sa v prípade, ak je nahlásený výjazd pri požiari, živelnej udalosti, havárii a pod. mení na prácu nadčas. V mieste výkonu služby (Zvolen) sa na hasičskej stanici striedajú 3 hasičské zmeny - čaty „A“, „B“ a „C“, pričom pracovný čas hasiča je rozvrhnutý tak, že každý tretí deň odslúži každá hasičská zmena 24 hodín a následne majú príslušníci Hasičského a záchranného zboru v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého časť pripadá na tzv. určenú služobnú pohotovosť. Nakoľko sa striedajú tri hasičské zmeny, prvá čata „A“, druhá čata „B“ a tretia čata „C“, sú služobné zmeny hasičov rozvrhnuté v zásade tak, že každý tretí deň hasič odslúži minimálne 24 hodín v rámci zmeny a následne má dva dni voľna. Vzhľadom na takéto rozvrhnutie služobného času každá hasičská zmena mesačne odslúži minimálne 10 pracovných zmien, pričom v niektorých mesiacoch je to až 11 pracovných zmien. V niektorých týždňoch hasiči odslúžia 2 zmeny týždenne (48 hodín) a v niektorých týždňoch na hasiča vyjdú 3 zmeny týždenne (72 hodín), a to v závislosti od toho, na ktoré dni im pripadnú dni služobných zmien v týždni. Pri takto stanovenom rozvrhnutí služobného času má hasič stráviť v službe minimálne 240 hodín mesačne (pri 10 zmenách za mesiac) až 264 hodín mesačne (pri 11 zmenách za mesiac). Do tohto rozsahu pritom nie sú zahrnuté tak hodiny nariadenej služobnej pohotovosti, ktoré každý hasič pravidelne vykonáva, ako ani hodiny nadčasov, pričom častokrát sa stane, že pred koncom služby je vyhlásený poplach a je potrebné ísť vykonať výjazd k požiaru, ktorého hasenie trvá 5 hodín. V takomto prípade potom teda hasič strávi v práci v rámci jednej zmeny aj 29 hodín nepretržite. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to priemerne 2920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24-hodinová služba).

1.3 V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že s poukazom na zhora opísaný rozvrh služobného času s implementovaním služobnej pohotovosti vykonávanej v mieste výkonu štátnej služby žalobca v žalovanom období november 2021 až október 2024 vrátane len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15%-nej a 30%-nej pohotovosti) odpracoval:

- v období od novembra 2021 do decembra 2021 vrátane: 21 hodín,
- v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 666,23 hodín,
- v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 737,62 hodín,
- v období od januára 2024 do októbra 2024 vrátane: 550,91 hodín.

Za žalované obdobie od novembra 2021 do októbra 2024 vrátane (t. j. od 01.11.2021 do 31.10.2024 - ďalej aj „žalované obdobie“) žalobca odpracoval spolu 1975,76 hodín určenej služobnej pohotovosti a 1129,98 hodín nariadenej služobnej pohotovosti, t. j. spolu odpracoval 3105,74 hodín služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do služobného (pracovného) času. Priemerný týždenný služobný (pracovný) čas žalobcu počas celého žalovaného obdobia od novembra 2021 do októbra 2024 vrátane, dosiahol najmenej 53,96 hodín týždenne. Uvedené skutočnosti preukázal žalobca prehľadnou tabuľkou za žalované obdobie 11/2021 - 10/2024, z ktorej je zrejmý fond pracovného času ako aj celkový počet hodín odslúženej služobnej pohotovosti, ďalej výplatnými páskami za žalované obdobie 11/2021 - 10/2024, kde v každej výplatnej páske je uvedený tak počet hodín služobnej pohotovosti na pracovisku, ako aj počet nadčasov za daný mesiac a nakoniec aj mesačnými výpismi plánu služieb z dochádzkového systému SAP za žalované obdobie 11/2021 - 10/2024. V uvedenej súvislosti žalobca v žalobe poukázal na to, že počas celého trvania služobnej pohotovosti, teda počas všetkých hodín, ktoré odslúži v rámci služobnej pohotovosti, sa ako hasič musí zdržiavať na pracovisku, teda na hasičskej stanici, pričom sa z tohto miesta nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby služobnej pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do jednej minúty od nahlásenia, preto musí byť počas služobnej pohotovosti oblečený v služobnej rovnošate a musí byť fyzicky aj psychicky pripravený okamžite vykonať výjazd na miesto určenia. Aj napriek tomu, že časť služobnej pohotovosti tvorí aj tzv. „neaktívna časť“, počas ktorej hasiči čakajú na vyhlásenie výjazdu, tak aj daný časový úsek je povinný každý hasič tráviť na pracovisku, pričom celý čas musí byť okamžite pripravený poskytnúť zamestnávateľovi svoje služby - teda vykonať služobný zásah. Aj napriek uvedeným skutočnostiam sa však služobná pohotovosť nezapočítava do služobného (pracovného) času žalobcu, a teda tieto odslúžené hodiny služobnej pohotovosti nie sú považované za pracovný čas. Inými slovami povedané, napriek tomu, že žalobca strávi v práci (v službe) v rámci každej jednej zmeny minimálne 24 hodín, tak v súčasnosti 8 hodín z uvedeného času, ktoré strávi na pracovisku, pripravený na výkon práce, nie je považovaných za pracovný čas.

1.4 „S poukazom na uvedené skutočnosti opísané žalobcom a vyplývajúce z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40-hodinový týždenný služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. K tejto skutočnosti pritom dochádza v dôsledku stavu, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je žalobcovi započítavaná do fondu služobného (pracovného) času, pretože vnútroštátna právna úprava obsiahnutá v Zákone o hasičskom a záchrannom zbore služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v zásadnom rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a s konštantnou judikatúrou Súdneho dvora EÚ“.

1.5 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že žalovaný vo vyjadrení k žalobe poukázal na tú skutočnosť, že žalobca sa žalobou podanou voči žalovanému domáha náhrady nemajetkovej ujmy podľa ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. V uvedenej súvislosti žalovaný vo vyjadrení k žalobe rozobral inštitút nemajetkovej ujmy a náhrady škody, vyjadril sa k opisu niektorých aspektov organizácie pracovného času v zmysle výkladových oznámení Komisie o Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES, ďalej poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 424/2012 zo dňa 06.11.2014, ktorý pripustil neúspešnosť žaloby o ochranu osobnosti pri nízkom stupni závažnosti zásahu do osobnostných práv, urobil výklad § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, 2 a 3, § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, venoval sa transpozícii čl. 6 Smernice 2003/88/ES do zákona

č. 315/2001 Z. z.; vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný vo vyjadrení uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno.

1.6 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku odcitoval ust. § 86 ods. 1, 2, 3 a 4, § 92 ods. 1, 2, 3, 4 a 5, § 85 ods. 1 a 2 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ďalej čl. 7 ods. 2 a 5 a čl. 144 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb., Ústavy SR, čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, čl. 288 a čl. 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a uviedol, že skutočnosť, že komunitárne právo má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou a že vnútroštátna právna úprava nesmie byť v rozpore s komunitárnym právom vyplýva z konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. Povinnosť aplikácie komunitárneho práva Súdny dvor EÚ po prvýkrát vysvetlil v rozsudku C-106/77 zo dňa 09.03.1978 vo veci Simmenthal, v ktorom Súdny dvor EÚ riešil aj dôsledky priamej aplikovateľnosti ustanovení komunitárneho práva v prípade, ak by vnútroštátna právna norma bola v rozpore s komunitárnym právom. Vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu o priamej aplikovateľnosti a účinku komunitárneho práva je v okolnostiach tohto prípadu potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß, v odôvodnení ktorého sa Súdny dvor EÚ zaoberal práve otázkou výkladu Smernice v súvislosti s porušením čl. 6 Smernice, ktorý ustanovuje maximálny týždenný pracovný čas. Zdôraznil, že vo veci Günter Fuß ide o rozhodnutie Súdneho dvora EÚ týkajúce sa pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb (pracovných zmien) stanovoval priemerne 54 hodín týždenne a zahŕňal 24-hodinové zmeny, pričom každá takáto 24-hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostávala z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá môže byť prerušená zásahovou činnosťou. Ide teda o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu. Súdny dvor EÚ pritom v rozsudku C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß judikoval, „že čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktorá minimálna požiadavka určená na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia členským štátom ukladá povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov (rozsudky Súdneho dvora EÚ z 5. októbra 2004 vo veci Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, ako aj už citovaný rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Günter Fuß). V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že: „ako už Súdny dvor EÚ rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES tak, že uplatnenie práva pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval maximálnu 48-hodinovú hranicu budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že čl. 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, a teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Z uvedenej judikatúry Súdneho dvora EÚ zároveň nepochybne vyplýva, že aj žalobca má právo dovoľávať sa práv vyplývajúcich zo Smernice pred vnútroštátnym súdom a zároveň, že právna úprava garantujúca mu uvedené práva, vyplývajúce zo Smernice, má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou vyplývajúcou zo Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore. Z vyššie uvedenej zásady prednosti a priamej aplikovateľnosti komunitárneho práva pre tento konkrétny prípad vyplýva, že ustanovenia Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore by mali byť v súlade so Smernicou (keďže Smernica by mala byť do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore úplne a správne implementovaná), pričom v prípade existencie rozporu medzi ustanoveniami Zákona o hasičskom a záchrannom zbore a Smernicou má prednosť Smernica. Tu je však podľa okresného súdu potrebné zdôrazniť, že Smernica nebola správne (resp. v časti nebola vôbec) transponovaná do právneho poriadku SR, konkrétne do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ktorého niektoré ustanovenia sú v rozpore s čl. 6 písm. b) Smernice, a to z nasledovných dôvodov: „Príloha č. 4 ku Zákonu o hasičskom a záchrannom zbore v bode 6 uvádza, že do tohto zákona bola okrem iných prebratá aj Smernica 2003/88/ES, a teda formálne sa javí, že Zákon o hasičskom a záchrannom zbore by mal byť v súlade so Smernicou 2003/88/ES ako právnym aktom úniového práva. Toto však v skutočnosti nie je pravda, pretože Zákon o hasičskom a záchrannom zbore umožňuje služobnému úradu žalobcu, aby služobný (pracovný) čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru (hasiča) bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48- hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je totiž v obsahu pojmu „pracovný čas“ tak, ako ho na jednej strane ustanovuje Smernica a judikatúra Súdneho dvora EÚ a tak ako ho na strane druhej upravuje Zákon o hasičskom a záchrannom zbore. Článok 2 ods. 1 Smernice pritom vymedzuje pojem „pracovný čas“ nasledovne: „Pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva

svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.“ Pojem „čas odpočinku“ definuje článok 2 ods. 2 Smernice nasledovne: „Čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Súdny dvor EÚ vo svojej judikatúre opakovane skonštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici, je autonómnym pojmom práva Európskej únie, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Súdny dvor EÚ zároveň vo svojej judikatúre zdôraznil, že „rozlišovanie uvedených pojmov je binárne“ - buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Zároveň Súdny dvor EÚ vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času, pričom rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby. Takéto závery jednoznačne vyplývajú napr. z rozsudku Súdneho dvora EÚ C-397/01 zo dňa 05.10.2004 vo veci Bernhard Pfeiffer a z rozsudku C-14/04 zo dňa 01.12.2005 vo veci Abelkader Dellas. V tomto zmysle je napokon podľa okresného súdu potrebné poukázať aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-518/15 zo dňa 21.02.2018 vo veci Ville de Nivelles, ktoré sa priamo týka hasičov a z ktorého rovnako jednoznačne vyplýva, že do pracovného času hasičov sa musí započítavať aj čas pracovnej (služobnej) pohotovosti. Podľa rozsudku Súdneho dvora C-518/15 zo dňa 21.02.2018 vo veci Ville de Nivelles:

- „1. Článok 17 ods. 3 písm. c) bod iii) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty sa nemôžu odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení tejto Smernice vrátane jej článku 2, ktorý definuje okrem iného pojmy „pracovný čas“ a „čas odpočinku“.
2. Článok 15 Smernice 2003/88/ES sa má vykladať v tom zmysle, že neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali menej reštriktívnu definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v článku 2 tejto Smernice.“
3. Článok 2 Smernice 2003/88/ES sa má vykladať v tom zmysle, že členským štátom neukladá povinnosť určiť odmenu za takú pohotovosť, ako je dotknutá pohotovosť vo veci samej, v závislosti od predchádzajúcej kvalifikácie tohto času ako „pracovného času“ alebo „času odpočinku“.
4. Článok 2 Smernice 2003/88/ES sa má vykladať v tom zmysle, že čas pracovnej pohotovosti, ktorý pracovník trávi doma s povinnosťou reagovať na výzvu svojho zamestnávateľa do 8 minút, čo do značnej miery ovplyvňuje jeho možnosti venovať sa iným činnostiam, sa má považovať za pracovný čas“.

1.7 V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že Zákon o hasičskom a záchrannom zbore vymedzuje „služobný čas“ v ustanovení § 85 ods. 1, ods. 2. Okrem uvedeného vymedzenia „služobného času“, Zákon o hasičskom a záchrannom zbore ďalej upravuje podmienky výkonu štátnej služby príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v ustanoveniach § 86 - § 94, v ktorých vymedzuje pojmy ako: nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia Zákona o hasičskom a záchrannom zbore však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, pričom v skutočnosti sa tento čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Tu je napríklad zjavný rozdiel medzi Zákonom o hasičskom a záchrannom zbore na jednej strane, a všeobecným pracovnoprávnym predpisom - zákonom č. 311/2001 Z. z., Zákonník práce na strane druhej. Z citovaného rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Ville de Nivelles jednoznačne vyplýva, že členské štáty sa nemôžu odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení Smernice, a to vrátane pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Smernica pritom neumožňuje ani to, aby členské štáty prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, než ako je definícia tohto pojmu obsiahnutá v Smernici. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa nevzťahuje na definíciu pojmu „pracovný čas“. Toto konštatovanie potvrdzuje aj účel Smernice, ktorý má zabezpečiť, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. Súdny dvor EÚ už viackrát rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) Smernice tak, že uplatnenie práva pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval maximálnu 48-hodinovú hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Zhrnúc teda skutočnosti uvedené v odsekoch 18 až 24 žaloby je podľa okresného súdu zjavné, že vnútroštátna právna úprava, konkrétne právna úprava pracovného času obsiahnutá v Zákone o hasičskom a záchrannom zbore, umožňuje služobnému úradu

(zamestnávateľovi) rozvrhnúť príslušníkovi Hasičského a záchranného zboru (hasičovi) jeho služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu 48-hodinovú hranicu, stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice, a to v dôsledku tej skutočnosti, že služobná pohotovosť nie je podľa Zákona o hasičskom a záchrannom zbore považovaná za súčasť pracovného (služobného) času hasiča. Je teda možné uzavrieť, že vnútroštátna právna úprava obsiahnutá v Zákone o Hasičskom a záchrannom zbore je v rozpore s čl. 6 písm. b) Smernice, nakoľko umožňuje služobnému úradu, aby služobný čas hasiča bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48-hodinový týždenný pracovný čas. Z uvedených dôvodov dospel okresný súd k záveru, že Smernica nebola správne (resp. v časti nebola vôbec) implementovaná do právneho poriadku SR. Konštatoval, že zo skutkových zistení vyplýva, že žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru počas žalovaného obdobia november 2021 až október 2024 vrátane, odpracoval priemerne 53,96 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než maximálne stanovený týždenný pracovný čas v čl. 6 písm. b) Smernice. Zdôraznil, že z rozsudku Súdneho dvora EÚ C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že čl. 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Günter Fuß teda dáva v prípade porušenia práva Únie na dodržiavanie 48-hodinového týždenného pracovného času, vyplývajúceho z čl. 6 písm. b) Smernice poškodenému pracovníkovi právo domáhať sa náhrady škody priamo proti členskému štátu. Vzhľadom na uvedené dospel okresný súd k záveru, že žalobca sa ako jednotlivec touto žalobou podanou voči žalovanému môže domáhať náhrady škody vzniknutej porušením únieového práva, a teda jeho aktívna vecná legitímácia v tomto spore je jednoznačne daná. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ, v zmysle ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia práva Únie dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahraďiť. V zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ, náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi môže zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Súdny dvor EÚ vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody porušením únieového práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené 3 podmienky, a to: 1/ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, 2/ existencia škody a 3/ priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. V prípade, že sú splnené všetky tri vyššie uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Napokon, náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti. V uvedenej súvislosti je podľa okresného súdu potrebné poukázať na rozsudky Súdneho dvora EÚ vo veci C-46/93 a vo veci C-48/93 zo dňa 05.03.1996, z ktorých vyplýva, že:

„1. Zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné nahraďiť škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Spoločenstva, ktoré im možno pripísať, sa uplatní, keď je za vytýkané nesplnenie povinnosti zodpovedný zákonodarný orgán.

2. V prípade, keď porušenie práva Spoločenstva členským štátom možno pripísať vnútroštátnemu zákonodarcovi konajúcemu v oblasti, kde má širokú voľnú úvahu pri tvorbe normatívnych rozhodnutí, majú jednotlivci, ktorí utrpeli ujmu, právo na odškodnenie, a) ak porušený právny predpis Spoločenstva má za cieľ priznať im práva, b) ak je porušenie práva Spoločenstva dostatočne závažné a c) ak existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením a ujmu, ktorá jednotlivcom vznikla.

3. Vnútroštátny súd v rámci vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré pri rozhodovaní uplatňuje, nemôže podmieňovať náhradu škody existenciou úmyselného zavinenia alebo zavinenia z nebanlivosti zo strany štátneho orgánu, ktorému možno pripísať porušenie práva Spoločenstva presahujúceho rámec dostatočne závažného porušenia práva Spoločenstva.

4. Náhrada škody členskými štátmi, ktorí spôsobili jednotlivcom porušením práva Spoločenstva, musí byť primeraná vzniknutej ujme. Keďže v tejto oblasti neexistujú ustanovenia na úrovni Spoločenstva, je na vnútroštátnom právnom poriadku každého členského štátu, aby stanovil kritériá umožňujúce

určiť rozsah náhrady, pričom tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako kritériá platné pre podobné nároky na základe vnútroštátneho práva a v žiadnom prípade nemôžu byť tieto kritériá upravené takým spôsobom, ktorý by prakticky znemožňoval alebo príliš sťažoval získanie náhrady škody. Vnútroštátne právne predpisy, ktoré by vo všeobecnosti obmedzovali náhradu škody len na škodu spôsobenú na niektorých špeciálne chránených individuálnych záujmoch jednotlivcov, nie sú zlučiteľné s právom Spoločenstva.

1.8 V danom prípade bolo porušením čl. 6 písm. b) Smernice porušované právo žalobcu na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvené v čl. 40 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na ochranu zdravia. Zároveň však bolo porušované aj právo žalobcu na súkromie a rodinný život, ktoré garantuje čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že u žalobcu dochádza k porušovaniu ústavou garantovaných osobnostných práv, práva na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúceho v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že žalobca musel v žalovanom období reálne odpracovať viac, ako bol v zmysle Smernice povinný. Žalobca pri výkone služby neraz nasadzuje svoj vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu svojich fyzických a psychických síl, čoho sa mu však v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Táto skutočnosť má pritom veľmi nepriaznivý vplyv na kvalitu života žalobcu a prejavuje sa značne negatívne aj na jeho osobnom a rodinnom živote. V dôsledku porušovania práva žalobcu na maximálne stanovený 48-hodinový týždenný pracovný čas, žalobca prichádza o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Vzhľadom na fyzickú a psychickú náročnosť jeho práce je pritom dostatok času na oddych nevyhnutný. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že vnútroštátny právny poriadok nemá špeciálnu právnu úpravu pre nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom Únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) Smernice, a to tak pokiaľ ide o základ nároku, ako aj pokiaľ ide o stanovenie pravidiel na spôsob výpočtu tohto nároku. Zdôraznil, že z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že náhrada škody musí spĺňať požiadavky primeranosti, efektivity a ekvivalencie. Tento záver opätovne potvrdil Súdny dvor EÚ aj v rozhodnutí vo veci Günter Fuß, keď vo výroku III. rozsudku uviedol: „Náhrada škody zo strany orgánov členských štátov, ktorú tieto orgány spôsobili jednotlivcom porušením práva Únie, musí byť primeraná vzniknutej škode. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásady rovnocennosti a efektivity určil, či škoda vzniknutá takému pracovníkovi ako je Günter Fuß, v dôsledku porušenia právnej normy Únie musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a aby definoval pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Referenčné obdobia upravené v čl. 16 až 19 Smernice 2003/88/ES sú v tejto súvislosti irelevantné“.

1.9 V závere odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že keďže pre vymedzenú oblasť zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú porušením únieového práva neexistuje špecializovaná vnútroštátna právna úprava, je namieste použiť právnu úpravu obsahom a účelom najbližšiu prejednáwanej veci, a to v zmysle zásad analógie iuris a analógie legis, rešpektujúc pritom princípy únieového práva, a preto zaviazal žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy vo výške 5262,56 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie sa žalovaný odvolal a v odvolaní uviedol, že proti rozsudku súdu prvej inštancie podáva v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote odvolanie z odvolacích dôvodov uplatnených podľa § 365 ods. 1 písm. d), písm. f) a písm. h) CSP. Zdôraznil, že platobný rozkaz je v zmysle ust. § 256 CSP možné vydať len v tom prípade, ak na základe tvrdení žalobcu súd nemá pochybnosti o uplatnenom nároku. V danom prípade je však predmetom súdneho konania na jednej strane nárok, ktorým sa žalobca na základe žaloby podanej na Okresnom súde Zvolen domáha náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť porušením práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES, zo dňa 4. novembra 2003, o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, na strane druhej je však predmetom súdneho konania v skutočnosti mzdový nárok, ktorý bol žalobcom

vyčíslený vo výške 6.780,15 Eur ako rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z., a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia. Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že obsah Smernice 2003/88/ES bol do zákona č. 315/2001 Z. z. prebratý nesprávne. Takýto záver si však súd prvej inštancie nemohol podľa žalovaného osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky aplikácie takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Uvedené podporuje podľa žalovaného aj právna teória z oblasti práva Európskej únie, pričom v zmysle čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ, je členským štátom uložená základná povinnosť transponovať akúkoľvek prijatú smernicu EÚ do zákonodarstva členského štátu. Dôležité je uviesť, že spôsob a forma transpozície je v zásade ponechaná na členský štát, ktorý je v zmysle princípu „effet utile“ povinný transpozíciu vykonať tak, aby dosiahnutie cieľa stanoveného smernicou bolo zabezpečené v čo najširšom rozsahu. Žalovaný k predmetnej Smernici 2003/88/ES tak aj pristúpil a oblasti, ktoré sú, resp. boli súladné s požiadavkou práva EÚ bližšie ďalej neupravoval, nakoľko sú súčasťou vnútroštátneho či interného právneho predpisu a teda štát postupoval v otázkach úpravy práv a povinností súladne s právom EÚ.

2.1 Žalovaný v odvolaní namietal tiež svoju pasívnu vecnú legitímáciu, pričom uviedol, že súd prvej inštancie celkom opomenul, že žalovaný, t. j. Slovenská republika pri preberaní Smernice de facto neporušila žiadne predpisy, preto pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žalobcovi žiadna škoda, a tým ani zodpovednosť žalovaného za nároky, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto súdnom konaní, navyše ide o nároky, ktoré vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu, pričom sa mzdový nárok skrýva za náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Zdôraznil, že žalovaným v tomto súdnom konaní je Slovenská republika, ktorá má podľa žalobcu zodpovedať za škodu, ktorá mala vzniknúť žalobcovi nesprávnym prebratím (nie aplikáciou) Smernice 2003/88/ES. Slovenská republika však nie je zamestnávateľom žalobcu a nie je ani orgánom, ktorý by sa na aplikácii Smernice 2003/88/ES podieľal. Akýkoľvek nárok žalobcu z iného ako žalovaného titulu nie je predmetom tohto súdneho konania a súd preto nemôže priznať žalobcovi nárok nad rámec žaloby. Miera zodpovednosti za prípadný vznik škody sa musí medzi dvoma samostatnými subjektami (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Ak niet pochyb o tom, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, potom nie je podľa žalovaného možné dospieť k inému záveru, než že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie nesprávne podľa žalovaného posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní ako jednu z rozhodujúcich skutočností, čo bez ďalšieho predstavuje odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

2.2 Vo vzťahu k pôsobnosti Smernice 2003/88/ES žalovaný v odvolaní uviedol, že z čl. 2 ods. 2 Smernice Rady 89/391/EHS v spojení s čl. 1 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES vyplýva, že „táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb ako sú napr. ozbrojené sily, polícia, alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“. Smernica vyslovene ako príklad takýchto osobitných činností uvádza ozbrojené sily a políciu. Je preto podľa žalovaného na mieste skúmať, či organizácia a činnosť Hasičského a záchranného zboru, ktorého je žalobca príslušníkom, spĺňa v rámci organizačného usporiadania takú obsahovú charakteristiku osobitných činností, ktorú možno primerane aplikovať zhodne ako na tieto dve zložky (ozbrojené sily a políciu), a teda či nie je vylúčená aplikácia Smernice 89/391/EHS a následne aj Smernice 2003/88/ES v prípade príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Žalovaný poukázal na § 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, podľa znenia, z ktorého je podľa žalovaného na mieste konštatovať, že uvedená právna úprava jednoznačne preukazuje, že činnosť Hasičského a záchranného zboru nemožno redukovať len na činnosť hasičov, prípadne civilnej obrany, ale že sa jedná o široký komplex činností, ktorých charakteristika napĺňa pojem „určitých osobitných činností verejných služieb“. Takouto podstatnou činnosťou je napr. začlenenie Hasičského a záchranného zboru do integrovaného záchranného systému, ale aj široký okruh činností v rámci odstraňovania následkov havárií, živelných pohrôm, dopravných nehôd, civilnej ochrany, poskytovania zdravotnej starostlivosti obyvateľstvu a pod. Zdôraznil, že rozhodnutie Súdného dvora EÚ v jednej konkrétnej veci týkajúcej sa hasiča pracujúceho

pre Mesto Halle nemožno paušalizovať do takej miery, že v podstate zamedzí vnútroštátnemu súdu výklad čl. 2 ods. 2 Smernice Rady 89/391/EHS; judikatúra Súdneho dvora Európskej únie je len jedným z prameňov práva a nemožno ju absolutizovať do takej miery, aby súd nemal priestor na vlastné posúdenie konkrétnej veci o akej rozhoduje. Je nevyhnutné, aby súd pri výklade predmetného článku Smernice skúmal v akom právnom režime je činnosť hasiča v rámci Hasičského a záchranného zboru vykonávaná, teda či sa jedná o klasický pracovnoprávny vzťah v zmysle Zákonníka práce alebo sa jedná o služobný pomer s charakteristikami uvedenými v § 12 zákona č. 315/2001 Z. z., resp. § 2 zákona č. 73/1998 Z. z.. Platná právna úprava v Slovenskej republike jednoznačne stavia príslušníka Hasičského a záchranného zboru na rovnakú právnu úroveň ako policajta, pokiaľ ide o obsah služobného pomeru zamestnanca a štátu. Možno teda podľa žalovaného konštatovať, že pokiaľ Smernica Rady 89/391/EHS v čl. 2 ods. 2 „hovori“, že sa neuplatňuje na osobitné činnosti verejných služieb ako sú napr. ozbrojené sily a polícia, potom možno tieto charakteristiky osobitných činností v celom rozsahu vzťahovať aj na činnosť príslušníka Hasičského a záchranného zboru a z uvedeného vyvodiť záver, že predmetný článok Smernice Rady 89/391/EHS sa na Hasičský a záchranný zbor nevzťahuje, rovnako ako sa na Hasičský a záchranný zbor (teda na služobný vzťah príslušníka Hasičského a záchranného zboru) nevzťahuje ani Smernica 2003/88/ES.

2.3 Vo vzťahu k nároku na náhradu škody, žalovaný v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie posúdil podmienky, ktoré musia byť splnené, aby súd mohol jednotlivcovi priznať právo na náhradu škody z dôvodu porušenia práva Únie tak, že tieto podmienky sú v danom prípade splnené. Žalovaný sa však podľa obsahu jeho odvolacej argumentácie ani v tejto otázke s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie nestotožnil. Poukázal pritom na všeobecné podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktoré musia byť kumulatívne splnené na úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva Únie a ktoré sú definované nasledovne: 1/ cieľom porušenej právnej normy Európskej únie je priznať jednotlivcom práva, 2/ porušenie právnej normy Únie je dostatočne závažné a 3/ medzi porušením právnej normy Únie a škodou spôsobenou jednotlivcovi existuje príčinná súvislosť. Žalobca podľa žalovaného nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. V prvom rade nie je podľa žalovaného zrejme ako mohla žalobcovi vzniknúť škoda (uplatnená vo forme náhrady nemajetkovej ujmy), pričom žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil škodu, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Počas tejto služobnej pohotovosti je zamestnanec povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, žalobca môže v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce, odpočívať alebo venovať sa inej činnosti. Pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje nepretržité aktívna činnosť, a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí z vlastnej iniciatívy uskutočňovať žiaden výkon práce; výkon práce vykonáva len na základe pokynu svojho zamestnávateľa, tzn. že žalobca nemusí byť bdely a aktívny počas celej doby trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za neaktívnu časť pohotovosti. Žalobca dostáva sa takto strávený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahov) bude k dispozícii. V nadväznosti na uvedené žalovaný v odvolaní uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie napriek všetkým uvedeným skutočnostiam dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody vo forme náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi. Žalobca svoje subjektívne tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal, uviedol len svoje osobné pocity ako vníma nedostatok voľného času spôsobený prácou, neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by mala spôsobiť porušenie jeho osobnostných práv do takej miery, že by došlo k zníženiu dôstojnosti žalobcu alebo jeho vážnosti v spoločnosti, tak aby žalobca mohol, resp. mal požadovať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nie je preto podľa žalovaného možné, aby subjektívne a ničím nepodložené tvrdenie žalobcu bolo určujúce z hľadiska toho, ako by mal súd rozhodnúť. V uvedenej súvislosti poukázal žalovaný v odvolaní na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/108/2009 zo dňa 19.05.2010, kde je (okrem iného) uvedené, že „len subjektívne vnímanie navrhovateľky, že postupom zamestnávateľa došlo k takémuto zásahu, ktorý mal vplyv na jej zdravotný stav ako aj na jej spoločenské postavenie, prípadne na správanie sa osôb v jej okolí, nemožno považovať za založenie nároku na ochranu osobnosti a z toho vyplývajúce právo na poskytnutie primeraného zadošťučinenia a práva na náhradu

nemajetkovej ujmy v peniazoch“. Zdôraznil, že na vznik zodpovednosti za nemajetkovú ujmu musí byť podľa § 13 Občianskeho zákonníka splnená podmienka zásahu objektívne spôsobilého vyvolať majetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, a to tak že tento zásah musí byť protiprávny. Určujúcim faktorom je najmä zistenie, že v tom – ktorom prípade ide o nemajetkovú ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby, ktorú táto fyzická osoba môže objektívne, vzhľadom na jej intenzitu, povahu, trvanie a rozsah pôsobenia, pociťovať a prežívať ju ako závažnú. Uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy má byť až posledným možným nástrojom ochrany osobnosti a má sa uplatniť až vtedy, keď ostatné potencionálne satisfakčné prostriedky na zmiernenie a vyváženie nepriaznivého zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby nepostačujú. Je preto potrebné, aby súd skúmal v akej sfére života sa odrazilo to, čo tvrdí žalobca, pričom náhrada nemajetkovej ujmy nie je ekvivalentom straty na zárobku a nemôže byť určovaná matematickým vzorcom. S uvedeným sa podľa názoru žalovaného správne vysporiadal Mestský súd Bratislava IV vo svojom rozhodnutí sp. zn. B5-24C/34/2023 zo dňa 28.10.2024, v odôvodnení ktorého vysvetlil, kedy sa podľa jeho názoru jedná o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a kedy nie, pričom uviedol „ súd poukazuje na dve podstatné skutočnosti, a to: 1/ že pri zisťovaní dĺžky služobného času stráveného žalobcom na pracovisku súd vychádzal z dôkazných prostriedkov procesného útoku predložených žalobcom, a to z výplatných pásk za žalované obdobie od apríla 2020 do marca 2023, keďže aj samotný žalobca uviedol, že počet odpracovaných hodín a počet hodín pohotovosti, ktoré sú uvedené na výplatných páskach v jednotlivých mesiacoch zodpovedajú jeho reálne odpracovanému pracovnému času, t. j. času skutočne strávenému na pracovisku, počas ktorého bol žalobca k pracovnej dispozícii svojmu zamestnávateľovi. Žalované obdobie tak zodpovedá nasledovným 6 referenčným obdobiam, 2/ z rozboru jednotlivých referenčných období jednoznačne vyplýva, že k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES o dodržaní 48-hodinového týždenného pracovného času v prípade žalobcu došlo len v dvoch obdobiach, a to vo štvrtom a šiestom období, kedy priemerný týždenný služobný čas žalobcu vo štvrtom období predstavoval 51,12 hodín a v šiestom referenčnom období priemerný týždenný služobný čas žalobcu predstavoval 50,5 hodín, v zostávajúcich referenčných obdobiach bol uvedený článok Smernice dodržaný a priemerný týždenný pracovný čas žalobcu bol pod hranicou 48 hodín, v niektorých obdobiach pomerne výrazne, keď napr. v piatom referenčnom období žalobca priemerne odpracoval o 5,73 hodín menej, ako stanovuje Smernica. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že v prípade žalobcu nie je splnená druhá podmienka, splnenie ktorej sa kumulatívne s ďalšími dvoma podmienkami vyžaduje na priznanie práva jednotlivcovi na náhradu škody spôsobenej porušením únieového práva, keďže nedošlo k dostatočne závažnému porušeniu Smernice 2003/88/ES, nakoľko len v dvoch z celkovo šiestich žalovaných referenčných obdobiach došlo k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a toto porušenie bolo minimálneho rozsahu, keď vo štvrtom referenčnom období žalobca priemerne odpracoval o 2,5 hodiny a v šiestom referenčnom období žalobca priemerne odpracoval o 3,12 hodiny viac, ako je priemerný týždenný pracovný čas stanovený Smernicou“. V nadväznosti na uvedené žalovaný v odvolaní uviedol, že rozhodujúcou skutočnosťou nie je plán služieb hasičských jednotiek (striedanie troch zmien v 24-hodinových intervaloch), ale to koľko času konkrétny príslušník Hasičského a záchranného zboru skutočne strávil vykonaním štátnej služby za týždeň priemerne v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Z tohto dôvodu je pre zistenie, či skutočne došlo k porušeniu práv žalobcu nevyhnutné vypočítať čas, ktorý žalobca naozaj strávil vykonaním štátnej služby, prípadne v služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, teda služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, rozvrhnutej podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z.. Súd prvej inštancie sa podľa žalovaného nevysporiadal dostatočne s inštitútmi ako je priemerný týždenný pracovný čas a referenčné obdobia. Argumentácia súdu prvej inštancie, že sa priamo aplikuje iba čl. 6 Smernice 2003/88/ES nemôže obstať, pretože z čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nevyplýva definícia určitých pojmov a zároveň, ak sa prijme záver, že predmetná Smernica nebola správne do zákona č. 315/2001 Z. z. transponovaná, tak definíciu uvedených pojmov nemožno hľadať ani v zákone č. 315/2001 Z. z.. Výklad čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES je teda potrebné hľadať v Smernici samotnej. Z uvedeného dôvodu je podľa žalovaného potrebné poukázať aj na čl. 2, 7, 16, 17 a 19 Smernice 2003/88/ES. Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES stanovuje určitú hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorú stanovuje v rámci nadčasov na 48 hodín týždenne. Vychádzajúc z uvedeného článku Smernice však nemožno bližšie definovať spôsob výpočtu žalobcu, a teda z uvedeného dôvodu nemožno považovať výpočty žalobcu za správne. Spočítavanie fondu pracovného času so služobnou pohotovosťou je v zrejmom rozpore s čl. 2 Smernice 2003/88/ES, teda s pojmom pracovný čas v zmysle čl. 2 ods. 1 a s pojmom čas odpočinku v zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Z uvedeného článku Smernice 2003/88/ES jasne vyplýva rozdiel medzi pracovným časom

a časom odpočinku, teda časom, ktorý sa na účely výpočtu priemerného pracovného času v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES započítava do odpracovaných hodín a času, ktorý sa do odpracovaných hodín nezapočítava. Zákon č. 315/2001 Z. z. síce v § 97 ods. 1 posudzuje určitý čas odpočinku ako služobný čas, avšak takýto čas nie je služobným časom. Odpoveď na bližšiu definíciu čl. 6 písm. b) Smernice ohľadom pracovného času je nevyhnutné hľadať v Smernici samotnej, nie v § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., pretože ak súd prijme záver, že Smernica 2003/88/ES bola do zákona č. 315/2001 Z. z. transponovaná nesprávne, tak uvedené dva právne predpisy nemožno spájať. Ak sa súd prvej inštancie prikloní k argumentácii žalobcu a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES bude bližšie definovať aj v zmysle § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., je podľa žalovaného potrebné poukázať na gramatický výklad uvedeného ustanovenia, ktoré ustanovenie nezahŕňa časy odpočinku do služobného času, ale iba ich posudzuje ako služobný čas. Ide o dva významovo rozdielne pojmy, a preto ich nemožno zamieňať. Časy odpočinku ako dovolenka, voľná či iné dni, počas ktorých žalobca nepracuje, sa posudzujú ako služobný čas z toho dôvodu, že ide o platené dni voľna, a teda je nevyhnutné, aby boli zapísané v systéme SAP, teda v evidencii dochádzky, z ktorej sa tvoria výplatné pásky, ktoré musia reflektovať všetky dni, za ktoré patrí príslušníkom Hasičského a záchranného zboru mzda. Z uvedeného dôvodu nemožno podľa žalovaného súhlasiť s výpočtami pracovného času uskutočnenými žalobcom, keďže žalobca započítava do pracovného času aj čas odpočinku, ktorý Smernica 2003/88/ES jasne od pracovného času oddeľuje. Čl. 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES rozširuje právnu ochranu pracovníkov o tzv. neutrálne dni, na ktoré nemožno v rámci referenčného obdobia prihliadať, teda sa na ne nahliada ako keby neexistovali. Takýto deň sa v rámci výpočtu referenčného obdobia preskočí, a teda sa zníži počet odpracovaných dní, resp. týždňov v tom - ktorom referenčnom období. Predmetným postupom zákonodarca rozšíril ochranu pracovníkov o dni obsahujúce čas odpočinku pracovníka (žalobcu), ktoré nemožno využiť na kompenzáciu pracovného času z iných dní. To znamená, že napr. deň riadnej ročnej dovolenky, počas ktorej žalobca odpracuje v zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES nula hodín sa nemôže použiť v rámci výpočtu pracovného času, a to bez ohľadu na skutočnosť či sa predmetný čas v rámci vnútroštátneho práva posudzuje ako služobný čas alebo nie.

2.4 V nadväznosti na uvedené žalovaný v odvolaní uviedol, že „v právnom poriadku Slovenskej republiky sa na účely výpočtu fondu pracovného času posudzuje čas riadnej ročnej dovolenky ako 16 hodín, avšak na účely výpočtu priemerného pracovného času podľa čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES sa na takýto deň prihliada ako nula odpracovaných hodín (delenec) a nula dní (deliteľ)“. Z uvedeného dôvodu žalovaný nesúhlasí so skutočnosťou, že sa na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času má započítavať každá hodina v zmysle fondu pracovného času tak, ako to urobil žalobca“. V čl. 6 Smernice 2003/88/ES je uvedený pojem priemerný pracovný čas týždenne, čo podľa žalovaného znamená, že každých sedem po sebe nasledujúcich dní nemusí byť striktné dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica zároveň v odseku 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto Smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov. Zároveň aj v odseku 16 preambuly Smernica ustanovuje potrebu odchýlok, a to tak, že je treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení. Ako všeobecné pravidlo v prípade odchýlky musí byť príslušným pracovníkom poskytnutá rovnocenná náhradná doba odpočinku. Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru vykonávajú nesmierne dôležitú úlohu pri ochrane života a zdravia osôb a ochrany majetku. Je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení Smernice 2003/88/ES. V uvedenej súvislosti žalovaný v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s otázkou odchýlky od čl. 17 ods. 3 Smernice, keďže ju absolútne vo svojom rozhodnutí opomenul, napriek tomu, že žalovaný počas celého konania či už v písomných vyjadreniach, ale napokon aj na súdnom pojednávaní poukazoval na skutočnosti viažúce sa na 6-mesačné referenčné obdobia. Referenčné obdobie je obdobie, za ktoré je potrebné vypočítať priemerný pracovný čas. Slovo referenčný je pritom odvodené z latinského slova referere, (teda podať správu, referovať a podobne). Je preto podľa žalovaného logické, že podať správu - vyčíslit' priemerný týždenný pracovný čas je potrebné za také obdobie, na aké je rozvrhnutý nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. Referenčné obdobia ustanovuje § 86 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbere, kde sa expressis verbis uvádza: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov“, preto žalovaný rozvrhuje služobný čas žalobcu na 6 mesiacov. Žalovaný v odvolaní poukázal tiež na ust. § 86 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. a uviedol, že zároveň platí, že podstatou nerovnomerného rozvrhnutia služobného a pracovného času je práve zabezpečenie

potrebnej flexibility pre výkon rôznych povolání. Nie je preto podľa žalovaného možné, aby sa súd absolútne k tejto skutočnosti nevyjadril. Smernica je sekundárnym prameňom práva, pričom nie je povinnosťou členského štátu transponovať doslovne každý jeden článok smernice; dôležité je dosiahnuť cieľ, ktorý stanovuje smernica. „V prípade, ak sa súd prvej inštancie nestotožní s argumentáciou žalovaného, že v tejto časti bola Smernica 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z. transponovaná správne, tak žalovaný poukazuje na skutočnosť, že v odseku 15 preambuly Smernice, Smernica jasne poukazuje na potrebu a nie na možnosť odchýlky od určitých ustanovení. Túto potrebu Smernica jasne definuje v čl. 17 ods. 3 písm. b) bod iii), kedy v prípade protipožiarnych služieb poukazuje na skutočnosť, že je potrebné sa odchýliť od čl. 16 (4-mesačné referenčné obdobie), a v čl. 19 rozširuje referenčné obdobie až na 6 mesiacov. Rovnakým článkom Smernica umožňuje členským štátom predĺžiť referenčné obdobie až na 12 mesiacov. 6-mesačné referenčné obdobie zároveň vyplýva aj z logiky veci, keďže fond pracovného času (z ktorého vychádza aj samotný žalobca) sa rozpočítava na 6-mesačné obdobia“. V zmysle vyššie uvedeného je podľa žalovaného potrebné pojem priemerný týždenný pracovný čas vykladať ako priemerný maximálny týždenný pracovný čas v referenčnom období 6 mesiacov teda tak, že v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých sedem po sebe nasledujúcich dní. Názor súdu prvej inštancie, vyjadrený v odseku 77. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, že už len samotné rozvrhnutie pracovného času je dôvodom k prekročeniu pracovného času, je podľa názoru žalovaného nesprávny. Zdôraznil, že jedna vec je plánovanie služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru, druhá vec je reálny výkon služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru, pretože v rámci plánu služieb môžu byť príslušníkom Hasičského a záchranného zboru v jednom týždni trikrát rozvrhnuté 24-hodinové zmeny, avšak ak by príslušník mal v tomto čase naplánované tri dni riadnej ročnej dovolenky („DOV“) (čiže by žiadnu prácu v daný týždeň nevykonával, napriek tomu, že by ju v pláne uvedenú mal), nemohlo by dôjsť k žiadnemu porušeniu Smernice, „preto ani rozhodnutia ESD, na ktoré v konaní poukazoval žalobca, tieto časy nepovažujú za časy výkonu činností“.

2.5 Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, že nežaluje nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet hodín odpracovaných nad 48 hodín týždenne, žalovaný v odvolaní uviedol, že je pre neho nepochopiteľné prečo sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú ako sám uvádza, vyčíslil podľa celkového počtu (súčtu) hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mal reálne odsľúžiť, a to bez ohľadu na skutočnosť, či tým malo (a ak áno, tak v akom rozsahu) dôjsť k prekročeniu 48 - hodinového týždenného pracovného času. Podľa žalovaného je nesporné, že žalobca pri výpočte žalovanej sumy vychádzal nielen z počtu hodín nad maximálny 48-hodinový týždenný pracovný čas, ale zo všetkých hodín odpracovanej služobnej pohotovosti, teda aj z tých, ktorými maximálny týždenný pracovný čas prekročený nebol. Pre účely tohto konania je podľa žalovaného právne irelevantné, koľko hodín služobnej pohotovosti žalobca odpracoval (relevantné je iba to, či a v akej miere bol prekročený maximálny 48 - hodinový pracovný čas), a preto nemôže žalobca pri výpočte žalovanej sumy vychádzať z počtu hodín služobnej pohotovosti. Žalovaný zdôraznil, že mu nie je zrejmé, prečo si žalobca svoju údajnú nemajetkovú ujmu ohodnotil sumou 3,63 Eur za každú hodinu, počas ktorej malo dochádzať k porušovaniu jeho práv. Žalobca podľa žalovaného úplne odignoroval fakt, že zásah do osobnostných práv a rozsah nemajetkovej ujmy je u každého jednotlivca individuálny, posudzuje sa v každom prípade osobitne, a to aj vzhľadom na preukázateľný zásah do súkromného života. Nemajetkovú ujmu teda za žiadnych okolností nemožno vypočítať tabuľkovo, na základe akéhosi univerzálneho vzorca, ktorý vo svojom výsledku zodpovedá mzdovým nárokom. Žalobca vo svojich podaniach doručených súdu prvej inštancie neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, pretože neuviedol v čom ním tvrdený údajný neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv spočíval. V uvedenej súvislosti žalovaný v odvolaní zdôraznil, že nestačí, aby zásah do osobnostných práv mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolaním sa na rozhodovacia činnosť iných súdov v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne, čo súd prvej inštancie nebral podľa žalovaného pri rozhodovaní do úvahy. V závere odvolania žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017, kde Ústavný súd SR uvádza, že pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovacia činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah k priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Ak by v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice neoprávnený zásah do práv žalobcu skutočne existoval, tak tento zásah by v súčasnosti stále pretrvával, potom by bolo celkom prirodzené, aby sa žalobca v prvom rade domáhal upustenia od takéhoto zásahu u svojho

zamestnávateľa v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo však žalobca vo svojej žalobe nežiada, ale naopak sa domáha len finančného plnenia, ktoré má slúžiť len ako akási kompenzácia bez toho, aby bol žalobcom tvrdený údajný protiprávny stav do budúca napravený. Aj z tohto dôvodu nemožno podľa žalovaného uvažovať o vzniku škody, či nemajetkovej ujmy, ktorá má byť kompenzovaná v peniazoch. Vzhľadom na uvedené, sú podľa žalovaného úvahy súdu prvej inštancie o porušení práva žalobcu na primeraný odpočinok a z toho vyplývajúceho zásahu do jeho osobnostných práv celkom bezpredmetné, nakoľko žalobca podanou žalobou nechce dosiahnuť zlepšenia či úpravy svojej pracovnej pozície u zamestnávateľa. Ak by aj súd prvej inštancie po vyhodnotení všetkých námietok žalovaného predsa len dospel k záveru, že Smernica bola žalovaným (resp. zamestnávateľom žalobcu) uplatňovaná nesprávne, nemožno na strane žalobcu hovoriť o vzniku akejkoľvek škody, resp. nemajetkovej ujmy (keď žalobca nepreukázal, že by ujma bola dostatočne závažná), čo je aj bez ďalšieho dôvodom na zamietnutie žaloby. Vo vzťahu ku trovám konania žalovaný v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie aj voči II. výroku odvolaním napadnutého rozsudku, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Uviedol, že s takýmto názorom súdu prvej inštancie sa nestotožňuje a má za to, že nárok uplatnený žalobcom bol nesprávne uplatnený a že v danom prípade sa jedná o nesprávne právne posúdenie veci. Navrhol, aby odvolací súd zmenil I. výrok odvolaním napadnutého rozsudku a potom aj II. výrok odvolaním napadnutého rozsudku (ako závislý výrok) tak, že žalobu zamietla a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie považuje za nedôvodné a neopodstatnené a rozsudok súdu prvej inštancie považuje za zákonný, vecne správny a spravodlivý. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalovaného, týkajúcu sa arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že v prvom rade je potrebné zdôrazniť, že za procesnú vadu nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa (uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/84/2017 zo dňa 25. 10. 2017), „pričom platí, že súd nie je povinný reagovať na každý argument a tvrdenie sporových strán, rovnako tak nemusí zachádzať do všetkých detailov sporu, uvádzaných stranami sporu v priebehu konania (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 241/07 zo dňa 18. 09. 2008)“. Ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany sporu bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. „Pokiaľ v tomto zmysle žalovaný tvrdí, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, je potrebné uviesť, že z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva právo sporovej strany na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, resp. rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami“. V ďalšom texte vyjadrenia k odvolaniu žalovaného žalobca zotrval na svojej už skôr v konaní prezentovanej argumentácii. V závere vyjadrenia k odvolaniu žalovaného žalobca uviedol, že výšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tak ako mu bola priznaná I. výrokom odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie považuje vzhľadom na všetky relevantné skutkové a právne okolnosti prejednávanej veci za plne primeranú a zároveň plne zohľadňujúcu zásadu dobrých mravov; navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a priznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že má za to, že odvolanie žalovaného zo dňa 28. 05. 2025 je dôvodné, nakoľko boli naplnené odvolacie dôvody v ňom uvedené. Súd prvej inštancie neskúmal či a v akom rozsahu došlo k prekročeniu maximálneho 48-hodinového priemerného týždenného pracovného času u žalobcu, a to napriek skutočnosti že uvedené je podstatou žaloby žalobcu. Súd prvej inštancie sa podľa žalovaného nedostatočne vysporiadal s podstatnými otázkami, dôležitými pre rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia sa súd prvej inštancie nevyjadril k takým podstatným otázkam ako je skúmanie porušenia článku 6 Smernice v 6 – mesačných referenčných obdobiach. Vo vzťahu k otázke transpozície referenčných období, žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu poukázal na „potrebu aplikácie euro-konformného výkladu, na základe ktorého je potrebné aplikovať Smernicu ako celok, nielen žalobcom vybrané časti, tak ako mu vyhovujú a pasujú do žaloby“. Poukázal na to, že judikatúra Súdneho dvora EÚ rozdeľuje pojmy pracovný čas a čas odpočinku a v tomto konaní boli tieto pojmy zlúčené len do pojmu pracovný čas. Súd prvej inštancie úplne podľa žalovaného odignoroval fakt, že ide o konanie o náhradu nemajetkovej ujmy a priznal žalobcovi náhradu vecnej škody spočívajúcej v rozdielnom ohodnotení určenej a nariadenej služobnej pohotovosti, pričom žalobcovi priznal náhradu za všetky hodiny určenej služobnej pohotovosti, a teda de facto skonštatoval, že žalobca nepociťuje žiadnu ujmu počas nariadenej služobnej pohotovosti, pričom vôbec nezohľadnil skutočnosť či tieto hodiny určenej služobnej pohotovosti boli alebo neboli odpracované nad rámec limitu

vyplývajúceho z článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Zdôraznil, že má za to, že všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní sú uplatnené dôvodne a uviedol, že trvá na navrhovanom odvolacom petite.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379 a ust. § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

6. Podľa § 12 ods. 6 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „Zákon o hasičskom a záchrannom zbore“), na právne vzťahy príslušníkov pri vykonávaní štátnej služby sa vzťahuje zákonník práce, len ak to výslovne ustanovuje tento zákon.

7. Podľa § 85 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

8. Podľa § 85 ods. 2 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátene týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

9. Podľa § 86 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

10. Podľa § 86 ods. 2 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

11. Podľa § 92 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

12. Podľa § 92 ods. 2 písm. a) Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času a) v mieste vykonávania štátnej služby.

13. Podľa § 92 ods. 4 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby, alebo na inom určenom mieste, musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

14. Podľa § 103 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí služobný príjem, ktorý tvoria tieto zložky: a) tarifný plat, b) príplatok za riadenie, c) príplatok za zastupovanie, d) osobný príplatok, e) hodnostný príplatok, f) plat za štátnu službu nadčas, g) príplatok za zmennosť, h) príplatok za štátnu službu v sťaženom a zdraví škodlivom prostredí a na miestach s ohrozením života a zdravia, i) odmena, j) doplatok k služobnému platu podľa § 209e.

15. Podľa § 103 ods. 2 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v odseku 1 písm. a) až e) a g).

16. Podľa § 103 ods. 5 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

17. Podľa § 116 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ak príslušník vykonáva štátnu službu nadčas, patrí mu za každú hodinu takejto služby príslušná časť služobného platu priznaného v čase štátnej služby nadčas zvýšená o 30 %, a ak ide o deň nepretržitého odpočinku v týždni, zvýšená o 60 %.

18. Podľa § 122 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

19. Podľa § 122 ods. 2 písm. a) Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

20. Podľa § 122 ods. 3 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

21. Podľa § 130 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, príslušnou časťou služobného platu na účely tohto zákona pri 40-hodinovom týždennom služobnom čase je 1/175 služobného platu. Pri inom týždennom služobnom čase sa príslušná časť služobného platu úmerne upraví.

22. Podľa § 135e ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, výkonom štátnej služby sa rozumie výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty.

23. Podľa § 193 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, na služobný pomer príslušníkov sa použijú primerane ustanovenia § 39, § 64 ods. 1 písm. a) a c), § 85 a 86, § 88 až 90, § 95, § 98 a 99, § 105, § 109 až 117, § 129 až 132, § 136 až 138, § 141 ods. 2 až 5, § 142 a 143, § 145 až 151, § 152 ods. 1, 2, ods. 4 tretej vety, ods. 5 a 7, § 152a, § 152b, § 157 ods. 1 a 2, § 166 ods. 3, § 177 a 178, § 222, § 230, § 231 ods. 4 a 232 až 240 Zákonníka práce.

24. Podľa bodu 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“), všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem „odpočinok“ sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častiach. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času

25. Podľa čl. 1 ods. 1 Smernice, táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

26. Podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) Smernice, táto smernica sa vzťahuje na a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas.

27. Podľa čl. 1 ods. 3 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

28. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice, na účely tejto smernice platia tieto definície: „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi,
b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

29. Podľa čl. 17 ods. 1 Smernice, pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania čl. 3 až 6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria a / alebo

nie je vopred určené alebo si ho môžu určiť sami pracovníci a najmä v prípade: a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b) rodinných pracovníkov alebo c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách.

30. Podľa čl. 17 ods. 5 prvý pododsek Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa možno odchyliť od článku 6 a článku 16 písm. b) v prípade lekárov v odbornej príprave v súlade s ustanoveniami v druhom a sedemnástom pododseku tohto odseku.

31. Po prejednaní odvolania žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov odvolací súd uvádza, že v konaní nebolo sporné, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru s miestom výkonu štátnej služby vo Zvolene. Žalobou podanou voči žalovanému sa žalobca domáhal zaplata sumy 5.262,56 Eur, a to titulom náhrady škody (uplatnenej vo forme náhrady nemajetkovej ujmy), ktorá mu mala podľa jeho tvrdení uvedených v žalobe vzniknúť v dôsledku porušovania jeho práv garantovaných normami komunitárneho práva. Procesný útok žalobcu bol založený na argumentácii o nesprávnom transponovaní čl. 2 ods. 1 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ER do právneho poriadku Slovenskej republiky (konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere), a teda procesný útok žalobcu bol založený na argumentácii o pravidelnom prekračovaní článkom 6 písm. b) Smernice stanoveného maximálneho týždenného 48 –hodinového pracovného času.

32. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobcu podľa ustanovení Smernice 2003/88/ES, zákona č. 315/2001 Z. z. a podľa ustanovení § 11 až 13 Občianskeho zákonníka.

33. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES ustanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní, vrátane nadčasov nesmie prekročiť 48 hodín týždenne. Pracovným časom je v zmysle čl. 2 ods. 1 citovanej Smernice akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou. Na druhej strane čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom (čl. 2 ods. 2). Podľa ustanovenia § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobným časom príslušníka Hasičského a záchranného zboru je časový úsek, v ktorom tento vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu s tým, že služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne (§ 85 ods. 2 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z.) a v zmysle ust. § 86 ods. 1 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z. môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov; pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času nesmie dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch presahovať 18 hodín; celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni (§ 86 ods. 1, ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z.). V zmysle ustanovenia § 92 ods. 1 citovaného zákona určuje služobný úrad príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa ustanovenia § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

34. Vychádzajúc z obsahu ustanovení § 85 ods. 1, ods. 2, § 86 ods. 1, ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je zrejmé, že zákon č. 315/2001 Z. z. oddeľuje vykonávanie štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby v rámci určenej služobnej pohotovosti, ktorá nadväzuje na jeho služobný čas. V oboch prípadoch ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa však do služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru nezapočítava, napriek tomu, že nejde o čas odpočinku predpokladaný Smernicou. Vnútroštátna právna úprava obsiahnutá v zákone č. 315/2001 Z. z. v znení účinnom v posudzovanom období umožnila zamestnávateľovi žalobcu bez súhlasu žalobcu rozvrhnúť žalobcovi pracovný (služobný) čas tak, že ten presiahne maximálnu hranicu týždenného pracovného času stanovenú článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, hoci Smernica neumožňuje, aby členské štáty prijali iné vymedzenie hranice týždenného pracovného času než to ako je uvedené v čl. 6 písm. b) Smernice.

35. Aj keď okresný súd explicitne neporovnával znenie posudzovaných ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie a po jej vstupe, právne posúdenie správnosti transpozície Smernice 2003/88/ES z jeho odôvodnenia vyplýva. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že predmetné ustanovenia boli prakticky v rovnakom znení už súčasťou zákona č. 315/2001 Z. z. v znení účinnom od 01.04.2002; po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie došlo k zmene ustanovenia § 86 ods. 1 len čo sa týka nerovnomerného rozvrhnutia služobného času tak, že z

pôvodného obdobia celého roka došlo ku zmene jeho rozvrhnutia na obdobie štyroch, resp. šiestich mesiacov. Výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na služobný čas (§ 92 ods. 1) a na služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času (§ 92 ods. 2). V kontexte uvedeného má odvolací súd za to, že žalovaný v procese preberania Smernice 2003/88/ES do nášho právneho poriadku po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že služobná pohotovosť je služobným časom príslušníka Hasičského a záchranného zboru. V dôsledku uvedenej skutočnosti neobstojí argumentácia žalovaného, v rámci ktorej žalovaný tvrdil, že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je v rozpore so Smernicou 2003/88/ES.

36. Právomoc prejednať tento spor bola súdu prvej inštancie zverená ustanovením § 3 ods. 1 CSP, nakoľko aj spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno subsumovať pod súkromnoprávny spor. V Slovenskej republike neexistuje iný orgán oprávnený rozhodovať o práve žalobcu na náhradu škody voči štátu pre porušenie práva Únie. Bez právneho významu je potom skutočnosť, že žalovaným v spore je štát, pretože ak je štát účastníkom občianskoprávných vzťahov, je právnickou osobou (§ 21 Občianskeho zákonníka). Zároveň nemožno neprihliadnuť aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, z ktorej vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom rozhodujú príslušné vnútroštátne súdy (pozri napr. rozhodnutie C-429/09). V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (napr. vo veci C-456/98 vo veci Centrosteeel) vyplýva, že ak v konaní pred všeobecným súdom členského štátu (prípadne pred správny orgánom) vyvstane potreba aplikácie smernice, súd (správny orgán) sa nemôže vyhnúť porovnaniu ustanovení smernice s ustanoveniami právneho predpisu, do ktorého bola smernica transponovaná, a to za účelom zistenia, či sa má smernica aplikovať priamo alebo nepriamo. Zároveň sa súd (správny orgán) nemá uspokojiť len s uvedením tej - ktorej smernice v prílohe slovenského transpozičného predpisu a tým považovať smernicu za správne prebratú; mal by tiež venovať pozornosť porovnaniu znenia smernice s vnútroštátnou právnou úpravou. V konkrétnej veci je tak súd nielen oprávnený ale aj povinný v rámci svojej právomoci skúmať, či zo strany žalovaného došlo k žalobcom tvrdenému porušeniu práva Únie pri preberaní Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., a teda skúmať, či zákon č. 315/2001 Z. z. zodpovedá cieľom článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, pretože bez posúdenia uvedenej otázky by nebolo možné prejednávanú vec rozhodnúť. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný v odvolaní nedôvodne namietal chýbajúcu právomoc súdu prvej inštancie posudzovať súlad zákona č. 315/2001 Z. z. so Smernicou 2003/88/ES.

37. Po prejednaní odvolania žalovaného odvolací súd uvádza, že okresný súd správne definoval všeobecné podmienky na úspešné uplatnenie práva v súvislosti s porušením práva Únie, pričom v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, členský štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie ak (a) porušená norma práva Únie priznáva jednotlivcom právo alebo zakladá povinnosti pre členský štát; (b) porušenie práva Únie je dostatočne závažné a (c) medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť, pričom o výške náhrady škody rozhoduje vždy vnútroštátny súd.

38. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že v danom prípade neboli splnené kumulatívne stanovené všeobecné podmienky nevyhnutné na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody za porušovanie práva Únie (vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora EÚ), odvolací súd poukazuje na to, že žalobca v konaní tvrdil a predloženými listinnými dôkazmi preukazoval, že v žalovanom období (od novembra 2021 do októbra 2024 vrátane) súhrn jeho týždenného pracovného času pravidelne presahoval 48 hodín týždenne a že v žalovanom období odpracoval v rámci služobnej pohotovosti celkom 3.105,74 hodín; pri stanovení rozsahu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti vychádzal žalobca z výpisov z dochádzkového systému SAP a z výplatných pások, pričom tam uvedené skutočnosti premietol do tabuliek súvisiacich s vyčíslením nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku vysvetlil prečo a z akých dôvodov považuje splnenie týchto podmienok v danom prípade za naplnené, čo žalovaným relevantným spôsobom v odvolaní nespochybnil.

39. V nadväznosti na uvedené odvolací súd uvádza, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice má v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ priamy účinok, pričom priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi.

Uvedené ustanovenie Smernice (čl. 6 písm. b/) nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. v znení účinnom v žalovanom období prebraté správne, keďže právny poriadok Slovenskej republiky bez ďalšieho umožňoval, aby priemerný pracovný (služobný) čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín. Účelom čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES (t. j. účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času) je zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe, ani spolupracovníkom a ani iným osobám a zároveň, aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. Pokiaľ žalobca reálne odpracoval (odslúžil) viac ako mal v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice, prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať svojej rodine, priateľom, záľubám, fyzickej a psychickej regenerácii.

40. Po prejednaní odvolania žalovaného odvolací súd ďalej uvádza, že súd prvej inštancie správne na prejednávany spor analogicky aplikoval ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv, nakoľko vnútroštátny právny poriadok neobsahuje ustanovenia, podľa ktorých by bolo možné vec priamo posúdiť (t. j. neobsahuje ustanovenia upravujúce náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi v dôsledku porušenia práva Únie). Nemožno sa preto stotožniť s argumentáciou žalovaného, že súd prvej inštancie nebral na zreteľ rozdiel medzi inštitútom práva na náhradu škody a práva na náhradu nemajetkovej ujmy a že tieto dva právne inštitúty bezdôvodne a neopodstatnene zliat do jedného. V uvedenej súvislosti odvolací uvádza, že z hľadiska podstaty uplatneného nároku (náhrada škody vzniknutej z dôvodu porušenia práva Únie, uplatnená analogicky vo forme náhrady nemajetkovej ujmy pre absenciu právnej úpravy práva na náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia práva Únie v našom právnom poriadku) je irelevantné akým spôsobom dospel žalobca k vyčísleniu (výške) požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, keď dôvodom ním uskutočneného výpočtu bolo len odôvodnenie požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy a možnosť posúdenia výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy z hľadiska jej primeranosti. Žalobca v prejednávanej veci (obdobne ako iní žalobcovia v právne totožných a skutkovo obdobných veciach) mohol požadovať náhradu nemajetkovej ujmy aj bez akýchkoľvek výpočtov. Ak však žalobca zvolil spôsob určenia výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobom ako sa v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. určuje jeho mzda, automaticky to neznamena, že si uplatnil nárok na doplatok mzdy (mzdový nárok) ale to, že výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy čo do právneho základu nároku spôsobom uvedeným v žalobe odôvodnil. Pokiaľ ide o výšku sumy priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku vysvetlil, z akého dôvodu považoval žalobcovi priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za dôvodný. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že žalobcom uplatnenú a súdom prvej inštancie žalobcovi priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.262,56 Eur považuje za zjavne neprimeranú, a to aj pri porovnaní s výškou náhrad priznávaných obetiam trestných činov, odvolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2024 sp. zn. 7Cdo/103/2023, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod publikačným číslom R 69/2024, podľa ktorých pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nie je dôvodné túto náhradu obmedziť najvyšším prípustným odškodnením podľa zákona o obetiach trestných činov (zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi resp. zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov). Uvedené závery oprel najvyšší súd aj o konštatovanie, že právna úprava nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, vyplývajúceho z § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., má v našom právnom poriadku výnimočné postavenie, čo odôvodňuje odlišná povaha právnych vzťahov, ktoré sú základom tohto nároku. Zároveň ide o jediný nárok, ktorého maximálna výška je určená priamo v zákone (§ 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.). Naproti tomu právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vyplývajúce z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je takým právom súkromnoprávnej povahy, ktoré nemá priamu oporu v Ústave. Uvedené úvahy najvyšší súd uzavrel konštatovaním, že z hmotnoprávneho ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka de lege lata nevyplýva povinnosť posudzovať výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákonnej úpravy o odškodňovaní obetí trestných činov, pričom táto povinnosť nevyplýva ani z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. V nadväznosti na uvedené odvolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajúce z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu sú aplikovateľné aj v prejednávanej veci. Nárok uplatnený žalobcom, žalobca analogicky opiera o ustanovenia, týkajúce sa ochrany osobnosti (§ 11 - § 13 Občianskeho zákonníka). Žalobca si teda svoj nárok neuplatňuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003

Z. z.; absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, ktorý je z pôsobnosti zákona č. 514/2003 Z. z. vylúčený.

41. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP potvrdil konštatujúc, že súdom prvej inštancie priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.262,56 Eur korešponduje so sumami priznaných náhrad nemajetkovej ujmy v skutkovo a právne obdobných veciach napr.

-rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12C/55/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 11Co/35/2024, priznaná suma 3.779,64 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12C/53/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 13Co/32/2024, priznaná suma 7.075,72 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12C/65/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 15Co/40/2024, priznaná suma 4.801,88 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/53/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 17Co/52/2024, priznaná suma 7.149,19 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/54/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 13Co/42/2024, priznaná suma 7.329,25 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/55/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 17Co/41/2024, priznaná suma 5.020,14 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/63/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 15Co/49/2024, priznaná suma 6.363,04 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/65/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 11Co/37/2024, priznaná suma 5.399,54 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/66/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 13Co/52/2024, priznaná suma 7.058,71 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/52/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 17Co/58/2024, priznaná suma 5.792,20 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/53/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 13Co/60/2024, priznaná suma 6.029,07 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/54/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 17Co/40/2024, priznaná suma 5.551,89 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/55/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 17Co/36/2024, priznaná suma 5.917,41 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/64/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 15Co/37/2024, priznaná suma 5.727,91 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/65/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 11Co/31/2024, priznaná suma 7.888,24 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/66/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 14Co/22/2024, priznaná suma 6.377,72 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/15/2024, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 14Co/74/2024, priznaná suma 5.704,59 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/16/2024, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 13Co/107/2024, priznaná suma 5.671,83 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C/48/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 13Co/36/2024, priznaná suma 5.601,77 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C/49/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 13Co/39/2024, priznaná suma 5.652,93 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C/59/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 14Co/27/2024, priznaná suma 4.247,86 Eur;
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C/61/2023, právoplatný v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/43/2024, priznaná suma 6.025,20 Eur, čo v priemere predstavuje sumu 5.916,62 Eur. Uvedenú sumu súd prvej inštancie priznanou sumou náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.262,56 Eur v tomto prípade (spore) neprekročil, jeho rozhodnutie teda v zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 19/16 zo dňa 15. júna 2016 nemožno považovať za vybočujúce z rozhodovacej praxe všeobecných súdov v obdobných veciach.

42. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 2 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, a teda žalobcovi

priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

43. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.